

Titulació	Tipus	Curs
Filosofies de la Cura	OB	1

Professor/a de contacte

Nom: Marta Tafalla Gonzalez

Correu electrònic: marta.tafalla@uab.cat

Equip docent

Marta Tafalla Gonzalez

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit.

Objectius

En un context de greu crisi ecològica (caos climàtic, extermini massiu de vida salvatge, degradació dels ecosistemes, contaminació...), aquest curs pretén analitzar la nostra relació amb les altres espècies, els ecosistemes i la biosfera, amb l'objectiu de comprendre les causes de la mencionada crisi i sopesar possibles solucions. Malgrat que es partirà sempre dels coneixements científics, la nostra perspectiva serà filosòfica i combinarà disciplines com l'ètica ecològica, l'ètica animal, l'estètica de la natura i l'estètica animal. Abordarem diferents teories i posicions filosòfiques, prestant especial atenció a l'ecofeminisme, i analitzarem conceptes com antropocentrisme, especisme, dualisme metafísic, lògica de la dominació i sobrepassament (overshoot).

Resultats d'aprenentatge

1. CA12 (Competència) [pendent traducció a ca] Integrar la ética del cuidado en entornos de investigación multidisciplinar
2. CA13 (Competència) [pendent traducció a ca] Integrar la diversidad socioambiental y el ecofeminismo en la actividad profesional y en la investigación

3. SA17 (Habilitat) [pendent traducció a ca] Debatir problemàtiques de investigació filosòfica contemporànea vinculades con el concepte de cuidado en los contextos teóricos de la filosofía de la naturaleza
4. SA18 (Habilitat) [pendent traducció a ca] Evaluar los impactos sociales de la intervención en ecología y en salud aplicando la perspectiva del cuidado
5. SA19 (Habilitat) [pendent traducció a ca] Proponer acciones destinadas a la difusión del conocimiento del impacto social de la interrelación entre cuidado y naturaleza en clave de ecología y de género
6. SA20 (Habilitat) [pendent traducció a ca] Interpretar críticamente el origen y la fiabilidad de las fuentes documentales específicas con relación a la problemática de los derechos de los animales y la ética animal

Continguts

1. Ètica ecològica

1.1. Descripció de la crisi ecològica

1.2. Anàlisi filosòfic de les causes de la crisi ecològica: capitalisme, colonialisme, antropocentrisme, androcentrisme, especisme, dualisme metafísic, lògica de la dominació, sobrepassament (overshoot)

1.3. Anàlisi filosòfic de possibles solucions a la crisi ecològica: reconciliació amb les altres espècies, reconeixement de la nostra finitud, filosofia de la gratitud, decreixement, veganisme, rewilding

2. Ètica animal

2.1. Relacions entre la crisi ecològica i la dominació dels altres animals

2.2. Relacions de l'ètica animal amb el decreixement, el veganisme i el rewilding

3. Estètica de la natura i estètica animal

3.1. El paper de l'estètica en la nostra relació amb les altres espècies i els ecosistemes

3.2. De l'estètica superficial a l'estètica profunda

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Autònomes			
Treball de les i els estudiants amb els materials proporcionats	120	4,8	

La metodologia de l'assignatura és la pròpia d'un curs impartit a distància. La professora anirà compartint regularment amb l'alumnat, a través del campus virtual, un seguit de materials acompanyats d'indicacions sobre com treballar-los.

S'espera que les i els estudiants llegeixin els textos escrits que se'ls compartiran i que visualitzin els materials visuals, tot reflexionant d'una manera crítica sobre les qüestions que es plantegen en aquests materials.

Les i els estudiants hauran d'elaborar tres exercicis escrits sobre qüestions relacionades amb les temàtiques del curs.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercici del tema 1	33,3%	10	0,4	CA12, CA13, SA17, SA18, SA19, SA20
Exercici del tema 2	33,3%	10	0,4	CA12, CA13, SA17, SA18, SA19, SA20
Exercici del tema 3	33,3%	10	0,4	CA12, CA13, SA17, SA18, SA19, SA20

L'avaluació consistirà en tres exercicis escrits, un per a cada tema de l'assignatura.

El primer exercici consisteix en un breu assaig sobre els continguts del primer tema, el segon consisteix en escriure una petita obra de teatre els personatges de la qual discuteixin sobre els continguts del segon tema, i el tercer exercici consisteix en fer una caminada per un espai natural i explicar després les experiències estètiques viscudes.

Per tal d'aprovar l'assignatura, cal realitzar i aprovar els tres exercicis. La nota final és la nota mitja dels tres exercicis.

Si una o un estudiant suspèn una, dues o les tres proves, podrà recuperar-les en el període de reavaluació. Però per poder anar a reavaluació, caldrà haver-se presentat, com a mínim, a dues de les tres proves.

Si una o un estudiant no realitza cap de les proves, o bé només una d'elles, serà considerat "no avaluable".

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, la professora informará l'alumnat del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Els i les estudiants que ho sol·licitin podran acollir-se a l'avaluació única. L'avaluació única consistirà en tres proves escrites, una per a cada tema de l'assignatura. Les tres proves seran com les indicades per a l'avaluació contínua, i la nota final serà la nota mitja de les tres. En el cas que aquestes proves es suspenguin, els i les estudiants podran acollir-se a la reavaluació, que consistirà en proves similars i la nota final serà la nota mitja de les tres. En el cas de l'avaluació única, per poder anar a reavaluació caldrà haver lliurat les tres proves.

En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procediment disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Bibliografia

S'adjunta aquí una petita bibliografia introductòria. Al llarg del curs s'anirà recomanant bibliografia més específica per a cada tema.

Adams, Carol & Gruen, Lori (eds.), *Ecofeminism. Feminist intersections with other animals and the earth* (Bloomsbury, 2014); *Ecofeminismo. Intersecciones feministas con otros animales y con la Tierra* (Levanta Fuego, 2022), trad. Francisco Jota-Pérez, José Luis Rodríguez y Layla Martínez.

Albelda, José; Parreño, José María & Marrero Henríquez, J. M. (eds.), *Humanidades ambientales* (Los Libros de la Catarata, 2018).

Albelda, José; Arribas-Herguedas, Fernando & Madorrán, Carmen (eds.), *Humanidades ecológicas* (Tirant, 2023).

Almiron, Núria & Khazaal, Natalie, "Lobbying Against Compassion: Speciesist Discourse in the Vivisection Industrial Complex", *American Behavioral Scientist*, 60(3), 2016.

Antón, Eva, *Género y naturaleza en las narrativas contemporáneas francesa y española* (Universidad de Valladolid, 2018).

Balza, Isabel, *De lo salvaje y de la escritura animal* (Plaza y Valdés, 2025).

Brady, Emily, "Aesthetic Value and Wild Animals" a M. Drenthen and J. Keulartz, (eds.), *Environmental Aesthetics* (New York: Fordham University Press, 2014).

Casal, Paula, "Los derechos homínidos. Una defensa ecuménica", *Daimon*, 2017.

Casal, Paula & Singer, Peter, *Los derechos de los simios* (Trotta, 2022).

Carretero-González, Margarita (ed.), *Spanish Thinking about Animals* (Michigan State University Press, 2020).

Codina, Juan Ignacio, *Pan y toros: breve historiad del pensamiento antitaurino español* (Plaza y Valdés, 2018).

Crary, Alice & Gruen, Lori, *Crisis animal. Una nueva teoría crítica* (Cátedra, 2023), trad. Ana Bustelo.

Donaldson, Sue & Kymlicka, Will, *Zoopolis. A Political Theory of Animal Rights* (Oxford University Press, 2011); *Zoópolis. Una revolución animalista* (Errata Naturae, 2018) trad. Silvia Moreno Parrado.

Escartín, Montse, "La literatura, una forma de audacia moral", *Actas del Primer Congreso de la Red Española de Filosofía*, 2015.

Fernández, Laura, *Hacia mundos más animales* (Ochodoscuatro ediciones, 2018).

Hribal, Jason, *Los animales son parte de la clase trabajadora* (Ochodoscuatro ediciones, 2014).

Khazaal, Natalie & Almiron, Núria, "An Angry Cow is not a Good Eating Experience. How U.S. and Spanish Media are Shifting from Crude to Camouflaged Speciesism in Concealing Nonhuman Perspectives", *Journalism Studies*, 17(3), 2016.

Leyton, Fabiola, *Los animales en la bioética* (Herder, 2019).

Madorrán, Carmen, *Necesidades ante la crisis ecosocial. Pensar la vida buena en el Antropoceno* (Plaza y Valdés, 2023).

Malm, Andreas, *El murciélago y el capital. Coronavirus, cambio climático y guerra social* (Errata Naturae, 2020), trad. Miguel Ros González.

Marris, Emma, *Wild Souls. What We Owe Animals in a Changing World* (Bloomsbury, 2021).

Monbiot, George, *Feral. Rewilding the land, the sea, and human life* (The University of Chicago Press, 2014); *Salvaje. Renaturalizar la tierra, el mar y la vida humana* (Capitan Swing, 2018) trad. Ana Momplet Chico.

Moyano, Cristian, *Ética del rewilding* (Plaza y Valdés, 2022).

Moyano, Cristian, *Rewilding and Ecological Justice* (Routledge, 2025).

Palau, Jordi, *Rewilding Iberia. Explorando el potencial de la renaturalización en España* (Lynx, 2020).

Pelluchon, Corine, *Reparemos el mundo. Humanos, animales, naturaleza* (NED, 2022), trad. Sion Serra Lopes.

Plumwood, Val, *Environmental Culture* (Routledge, 2002).

Puleo, Alicia, *Ecofeminismo para otro mundo posible* (Cátedra, 2011).

Puleo, Alicia, *Claves ecofeministas para rebeldes que aman a la Tierra y a los animales* (Plaza y Valdés, 2019).

Riechmann, Jorge, *Interdependientes y ecodpendientes. Ensayos desde la ética ecológica y hacia ella* (Proteus, 2012).

Riechmann, Jorge; Almazán Gómez, Adrián; Madorrán Ayerra, Carmen & Santiago Muíño, Emilio, *Ecosocialismo descalzo* (Icaria, 2018).

Riechmann, Jorge, *Simbioética* (Plaza y Valdés, 2022).

Shah, Sonia, *The Next Great Migration* (Bloomsbury, 2020); *La próxima gran migración* (Continta me tienes, 2022), trad. Matilde Pérez.

Tafalla, Marta, "La apreciación estética de los animales. Consideraciones estéticas y éticas", *Bioética y Derecho*, num 28, 2013.

Tafalla, Marta, "Una estética del circo y de los espectáculos circenses con animales", *Convivium*, num 27/28, 2015.

Tafalla, Marta, "The aesthetic appreciation of animals in zoological parks", *Contemporary Aesthetics*, vol 15, 2017.

Tafalla, Marta, *Ecoanimal. Una estética plurisensorial, ecologista y animalista* (Plaza y Valdés, 2019).

Tafalla, Marta, *Filosofía ante la crisis ecológica* (Plaza y Valdés, 2022).

Tafalla, Marta, "Overcoming Climate Breakdown Denial and Neglect through the Aesthetics of Nature", *Contemporary Aesthetics*, vol. 21, 2023.

Tapia González, Aimé, *Mujeres indígenas en defensa de la tierra* (Cátedra, 2018).

Tempest Williams, Terry, *Refuge* (Pantheon Books, 1991); *Refugio* (Errata Naturae, 2018) trad. Regina LópezMuñoz.

Velasco, Angélica, *La ética animal. ¿Una cuestión feminista?* (Cátedra, 2017).

Vettese, Troy & Pendergrass, Drew, *Socialismo de medio planeta. Un plan para salvar el futuro de la extinción, el cambio climático y las pandemias* (Levanta fuego, 2023), trad. Francisco Jota-Pérez

Programari

No es necessita cap programari especial.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura